

Новото в селскостопанската политика в многогодишния бюджет на ЕС 2014-2020 г.

Финансирането на аграрната политика е най-голямото перо в европейския бюджет (36,2%), но тенденцията на намаляване е устойчива през последните 20 години. За директни плащания на фермерите са предназначени 75% от парите за земеделие. Преките помощи се покриват изцяло от бюджета на ЕС. Останалите 25 на сто са за развитие на селските райони, като приблизително една трета от финансирането се предоставя от националния бюджет на съответната държава.

Едновременно с приемането на следващия дългосрочен бюджет на ЕС, се преговаря и по условията на провеждане на реформа в селскостопанската политика, които трябва да влязат в сила от 1 януари 2014 г.

Нововъведенията обхващат основно следните области:

- Увеличаване на размера на директните плащания. Равнищата на преките помощи на декар ще бъдат постепенно адаптирани (като се отчитат все още съществуващите разлики в размера на възнагражденията и разходите за вложените ресурси), така че да се осигури по-равномерно разпределение на директните плащания в съюза. Сега българските фермери получават 55% от средната сума, полагаща се на земеделските производители в старите членки. До 2020 г. тази разлика ще бъде намалена с една трета.
- Обвързване на до 30% от преките плащания с условия за прилагане на мерки за опазване на околната среда. Всички фермери трябва да започнат да прилагат щадящи природата практики, които ще бъдат определени в законодателството, а спазването им ще бъде проверявано. Целта е преориентиране на селскостопанския сектор към по-голяма устойчивост. Предложението включва задължение за отглеждане на поне 3 земеделски култури за терени, надвишаващи три хектара (пасищата са изключени), заделяне на част от земята в пасище или засаждането му с трева, заделяне на земя за екологично земеделие (от 3 до 7% от обработваемите площи за земи над 10 хектара). Неспазването на задълженията ще се наказва с отнемане на средства, както по „зелените” мерки, така и от директните плащания за площ.
- Промяна в разпределението на средствата за развитие на селските райони въз основа на по-обективни критерии и по-фокусирани политики. Целта е по-справедливо третиране на фермерите, които извършват еднаква дейност. За да не се стигне до намаляване на доходите на селскостопанските производители, Европейската комисия предлага правителствата да имат право да запазят сегашното финансиране чрез трансфери от средствата за развитие на селските райони към директните плащания. Между 5 и 10% от бюджетите за директни

плащания и развитие на селските региони, както и непохарчените пари за екологични мерки, ще могат да се прехвърлят с цел по-доброто им усвояване.

- В първоначалното предложение на ЕК е предвидено определянето на таван на размера на преките плащания за големите земеделски стопанства. Подобна мярка би засегнала част от българските земеделски производители, които обработват големи площи и получават субсидии, надвишаващи коментираните максимални суми на плащанията, но би позволила по-равномерно разпределение на европейските средства между фермерите. На този етап не е сигурно, че това предложение на Еврокомисията ще влезе в окончателните текстове на Многогодишната финансова рамка за 2014-2020 г. В последния вариант на Съвета на ЕС се предлага въвеждането на таван за плащанията да е доброволно.

За следващия 7-годишен програмен период е планиран и извънбюджетен фонд от 3,5 млрд. евро за **подпомагане на селскостопанските производители при кризи** и лоши реколти.

В бюджета за развитие на селските райони се предвижда заделянето на средства за управление на риска. Те ще бъдат предназначени за **застраховане на земеделските площи и реколти**, за създаване на взаимоспомагателни фондове срещу заболявания по растенията и животните, както и на инструмент за стабилизиране на доходите на земеделските стопани, който да се използва при риск от внезапно обедняване.

Чрез различни политики **ЕС ще подпомага смяната на поколенията в селското стопанство**. Едва 6% от фермерите в съюза са на възраст под 35 години, а една трета от земеделските производители са над 65 години. В България под 35 години са само 3,1 на сто от фермерите, а 43% са на възраст над 65 години. За да поощри младите да се занимават със земеделие, Европейската комисия предлага 2 на сто от средствата, отпускани за селскостопанската политика на съответната държава, да се насочат към млади или нови фермери.

Предлага се създаване на специална схема за **подкрепа на малки земеделски стопанства**, където плащанията да бъдат 15% по-високи от средните за страната. Всички фермери, които получават субсидия до 1500 евро годишно се включват автоматично в схемата. Въвеждането ѝ зависи от желанието на правителството в съответната държава.

Европейската комисия ще отпуска чрез бюджета средства, с които да финансира схемите за мляко и плодове в училище. Така в страните членки ще се гарантира осигуряването на чаша мляко и един плод или зеленчук дневно на всички деца между 6 и 10 г., посещаващи училище.

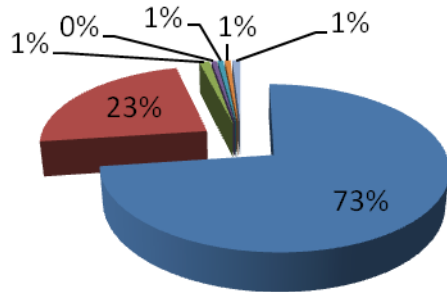
Колко струва земеделската политика

За 2014-2020 г. ЕС е заделил за финансиране на селскостопанската политика 36,2% от всички средства в бюджета. За сравнение през настоящия период те са 39,4%.

Общата сума на парите за земеделие за следващите седем години е 386,9 млрд. евро. Предложението на Брюксел е 281,8 млрд. евро за директните плащания и 89,9 млрд. евро за развитие на селските райони. Предвижда се за изследвания, иновации и обучение на фермерите да бъдат похарчени 4,5 млрд. евро, а за мерки за подобряване сигурността на храните 2,2 млрд. евро. В бюджета са предвидени още средства за най-бедните, за компенсирани на щетите от глобализацията (по 2,5 млрд. евро), както и резерв срещу лоши реколти от 3,5 млрд. евро.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА

- дир. плащания
- изследвания, иновации, обучение
- помощи за най-бедните
- резерв
- за селските райони
- сигурност на храните
- компенсиране на щети

Общоевропейски цели на селскостопанската политика

Заради увеличаването на населението на Земята и промяната в консумираните храни в развиващите се икономики, търсенето на храни в световен мащаб ще се увеличи с 50% до 2030 г. Проблемът поставя Европа пред предизвикателството да развие потенциала си за селскостопанско производство във всички области, за да не се окаже зависима от внос на определени храни.

Предвид това, че в Европа не е останало много място за разширяване на обработваемите площи, за увеличаването на производството се разчита на научни изследвания и иновации.

ЕС е най-големият търговски партньор на Африка, като почти 40% от износа от Африка е за държави от съюза. Стойността на вноса в ЕС на земеделски продукти от развиващи се страни е 20 на сто по-голям от общото количество за САЩ, Канада, Япония, Австралия и Нова Зеландия.

Европейска политика за селското стопанство и селските райони в България?

Националната политика за селското стопанство и селските райони в България е базирана на политиката на ЕС за селското стопанство и селските райони, която е насочена към подпомагане на селското стопанство и селските райони, както и към осигуряване на сигурност на храните.

Адаптирането на политиката на ЕС за селското стопанство и селските райони в България за периода 2014-2020 г. е свързано с 1,033 млрд. евро. Нормативната база за политиката на ЕС за селското стопанство и селските райони в България е 50 директиви, а в България са приети 30 закона за селското стопанство и селските райони в България.

lèèèàðàà ááðí, òàèà ÷á íáùèyò ðàçíáð àà íá ïðááèøààà 972 ìèðà. ááðí èèè ñðááíí 138 lèèèàðàà ááðí áíàèøíí.

Европейската комисия поставя нови условия срещу отпускането на средства през периода 2014 – 2020 г. За първи път финансирането се обвързва с постигането на целите на стратегия „Европа 2020“ за растеж и нови работни места.

Правителствата ще се ангажират предварително какви ползи ще донесат проектите, финансирани с евросредства. В Договори за партньорство ще бъдат записани крайните цели, които трябва да бъдат постигнати в областите: икономически растеж, заетост, повишаване на квалификацията, подобряване на конкурентоспособността и опазване на околната среда. Изпълнението на договорите ще се проверява ежегодно, а за неспазването ще се блокират или отнемат част от фондовете.

Ñèáááàùè ñòúíèè

Èíèñèyòà ïí çáíáááèèà íà Ááðíáèñèèyò ïàðèáíáíò ùà ãèáñóáà íà 23 è 24 yíóàðè ïçèèèyòà ñè ïí ïðááèíáèíèèðà ðáóíðíè à ñáèñèíñòíáíñèàòà ïíèèèèèà íà ÁÑ çà 2014-2020 ã. Çááááýíáðí ñá íàèíáè, òúé èáðí ïí áðáíá íà íáñúæááíèyòà ïí òyð áyðà áíáñáíè íèíèí 8000 ïðááèíáèíèy çà ïíðááèè. Ñááà òà ñà ñááááíè àí 278. Í÷áèáà ñá Ááðíáèñèèyò ïàðèáíáíò àà ñá ïðíèçíáñá íèíí÷áðáèí íà ñáñèyòà ñè à Ñòðáñáóðã ïðáç ïàðð. Èíèñèyòà ïí çáíáááèèà á èàòááíðè÷á, ÷á íàíàèyááíá íà ðàçòíáèòà çà çáíáááèèà ñ ïíáá÷á ïò 12% ñíðyíí íáñòíyùèy áðæáòáí ïàðèíá, ùà íáíðáàè íááúçííáíí ïíúúáñòáyááíáðí íà ðáðíðíàòà íà ñáèñèíñòíáíñèàòà ïíèèèèèà íà ñúðçà.

Íðááñòíè ñòðáíèèðà ÷èáíèè àà ïíñòèáíàò ñúáèáñèà ïí ðàçíáðà è ðàçíðáááèyíáðí íà áðæáòà. Ñèáááàùàòà ñðáùà íà áúððà ïí òíçè áúíðíñ á ïðáç òááðóàðè.